

Peter Lundager og hans kone, Dorthe, har bl.a. 200 bifamilier på deres deltidslandbrug. Foto: Videncentret for Landbrug.

Bier og planteavl

»Jeg kan ikke se mig selv som fuldtidslandmand,« siger Peter Lundager Sørensen.

Af Helle A. Christensen
hac@landbrugsmediene.dk
tlf. 33 39 47 62

200 bifamilier og 56 hektar, der drives med planteavl, primært froafgrøder, er Peter Lundagers hovedafgrøder på fødegården på Nordvestfyn, hvor han driver sit deltidslandbrug.

Og selvom han har deltidsløb som lagerarbejder, er landbruget lagt an

på at generere overskud - både biavl og afgrøderne.

Han bruger smed og maskinhandler lokalt og omsætter sine landbrugsprodukter og bidrager dermed til væksten. Og så er han gift - og har tre børn, der går i skole og gør brug af det lokale foreningsliv.

»Vores vigtigste bidrag er i mine øjne, at vi er med til at skabe liv på landet,« siger Peter Lundager, der »ikke kan se sig selv som fuldtidslandmand«.

»De store bedrifter tiltaler ikke mig,« siger han.

Niels Andersen bor med højt til loftet, midt i Nationalpark Mols Bjerge. Foto: Videncentret for Landbrug.

»Her er højt til loftet«

Niels Andersen bor i en nationalpark og driver naturpleje med sine Hereford-kreaturer.

»Jeg bliver så glad indvendig, når jeg kommer op på marken og ser 30 hoveder kigge forventningsfuldt efter mig,« siger deltidslandmand Niels Andersen, der har kødkvæg og naturpleje som sine driftsgrene.

Han bor med sin familie i Nationalpark Mols Bjerge, hvor arbejdet med dyrene, vinden og vejret og det, at se naturen ændre sig gennem året,

er en stor del af hans drivkraft.

Han har selv 72 hektar og afgræsser yderligere 100 hektar i Mols Bjerge. Hans Hereford-kvæg slagtes i et lokalt slagtehus. Alt kødet fra hans 30 moderdyr med opdræt sælges privat.

Familien består af to voksne og to sønner. De bruger lokale håndværkere som smed m.v. og handler i lokalområdet.

»Jeg har det godt med det, jeg laver,« siger Niels Andersen, der arbejder som servicemand hos Punkt 1, når han ikke er landmand.

hac

Torben Kousgaard har 400 moderfår og ca. 700 lam og producerer selv alt grovfoder: Ensilage, wrap, græspiller og korn. Foto: Vfl

Æg og lammekød

Torben Kousgaard, Varde Ådal, elsker sit afvekslende liv som deltidslandmand.

»Min hverdag er meget afvekslende. Det er en af de gode ting ved at være deltidslandmand. Jeg kunne ikke tænke mig at være fanget i en stor svine- eller kvægstald,« siger deltidslandmand, økolog Torben Kousgaard, Toftnæs ved Varde Å.

Han driver 75 hektar - halvdelen ligger i Nationalpark Vadehavet - på det, der engang var hans bedstefars

gård. Her dyrker han selv alt grovfoder til de 600 æglæggende høns og de 400 moderfår med 700 lam. Alle æg sælges ved staldøren, lammene sælges bl.a. til dyre københavn-restauranter. Dertil kommer en gårdbutik med kartofler, grønsager og lidt økologiske kødprodukter fra kolleger i lokalområdet.

»Jeg kan især godt lide helheden i, at vi selv producerer og afsætter alle vores varer,« siger Torben Kousgaard, der også kører mad ud for pensionister i Varde Kommune.

hac

Deltidslandmand Torben Kousgaard (foto) og hans kolleger skaber værdier og arbejdspladser på landet.

Deltidslandmænd er 25 milliarder værd

Danske deltidslandmænd bidrager til samfundsøkonomien med 21.400 arbejdspladser og 25 mia. kr. i produktionsværdi. Det viser ny analyse, som blev fremlagt på årsmødet i Middelfart.

Af Helle A. Christensen
hac@landbrugsmediene.dk
tlf. 33 39 47 62

De søger det gode liv på landet for sig selv og deres familier, og mange af dem er »landmænd efter fyraften«.

Men selvom Danmarks 30.000 deltidslandmænd driver virksomhed på deltid, udgør de et stort aktiv for den danske samfundsøkonomi. Og de er i høj grad selv fundamentet for det gode liv på landet: Med afledte effekter skaber de en produktionsværdi på 25 mia. kr. og 21.400 arbejdspladser om året.

De bidrager med deres landbrugsproduktion, med at opretholde skoler og institutioner i landområderne, de er kunder hos håndværkere og i butikker, de har selv gårdbutikker, de driver naturpleje og indgår i foreningslivet.

Det er konklusionen af en ny samfundsanalyse om deltidslandbrugets betydning for Danmark, som Klaus Kaiser, erhvervsøkonomisk direktør ved Videncentret for Landbrug, fremlagde på Danske Deltidsland-

mænds årsmøde i Middelfart.

»Overraskende højt«

»Nogle foredrag er sjovere at holde end andre. Det her er et af de sjove,« sagde Klaus Kaiser, inden han fremlagde analysens velkomne konklusioner for deltidslandmændene.

»Vi kan konkludere, at deltidslandmændene yder et betydeligt bidrag til samfundsøkonomien. Deltidslandbrugets direkte effekt på bruttoværditilvæksten i dansk økonomi - som svarer nogenlunde til bruttonationalproduktet - er på 0,6 procent. Det er meget flot og overraskende højt,« siger Klaus Kaiser.

En broget skare

I analysen er deltidslandmænd defineret ud fra objektive kriterier efter beregnede normtimer.

Hvor de beregnede normtimer på bedriften ikke overstiger én fuldtidsbeskæftiget (1.665 normtimer), er bedriften anset som et deltidslandbrug i analysen.

Dermed kan antallet af deltidslandmænd opgøres til ca. 30.000 i alt. De udbygger dermed det store flertal af landmænd, og udgør typisk mellem 60 og 80 pct. af landbrugene i samtlige landsdele.

Ifølge Klaus Kaiser er deltidslandmænd en langt mere broget skare end heltidslandmænd.

Mange er lønmodtagere - dog

med en stor andel, der har en form for landbrugsfaglig uddannelse.

Planteproduktion er langt den største driftsgren i deltidslandbruget, mens især fjerkræ, men også får og mink fylder næstmest.

Den tredjestørste produktionsform er kvæg, især kødkvæg.

34 hektar i snit

Deltidslandbrugene er i dag i gennemsnit på 34 hektar, og også her sker der en strukturudvikling imod færre og større bedrifter:

Hvert år vokser deltidslandbrugenes gennemsnitlige størrelse med ca. 0,5 hektar, fortalte Klaus Kaiser.

Redskab til mere indflydelse

Deltidsformand Niels Pedersen Qvist glædede sig på årsmødet over at få sat tal på deltidslandbrugenes betydning.

»Jeg håber, at vi med analysen i hånden får lettere ved at illustrere for politikerne, at vi udgør en ressource, som er med til at skabe den vækst, liv og aktivitet, der gør det attraktivt at bo i og udvikle landdistrikterne.«

Analysen »Deltidslandbrugets betydning for Danmark« er udarbejdet af Videncentret for Landbrug, NIRAS og Center for Regional- og Turisurforskning

30.000 deltidslandmænd

■ Deltidslandbrug er (i analysen) bedrifter, hvor arbejdsbehovet ikke overstiger én fuldtidsbeskæftiget (1.665 normtimer).

■ På det grundlag er der ca. 30.000 deltidslandbedrifter.